

Rada seniorů ČSĽ

13. března 2018

Zákoutí jazyka českého aneb

jak se neprohřešovat na naší mateřštině a čtenářích

(s dodatečným bonusem)

**To je případ váš, vy lidé čeští.
Máte v rukou stradivárky,
a hraje na ně jako šumaři.**

Pavel Eisner (1889 – 1958)

Cit. podle Sgall P., Panevová J.:

Jak psát a jak nepsat česky.

Učební texty UK v Praze. Nakl. Karolinum, Praha 2004.

RNDr. Zdeněk Svatoš

Vzděláním a původním povoláním analytický chemik.

Cca čtvrt století se věnuje managementu kvality, od roku 2000 do roku 2012 jako pracovník vydavatelství ČSQA. Od roku 2005 pracoval a dosud spolupracuje jako odborný redaktor časopisu

Perspektivy jakosti / Perspektivy kvality.

(Jen něco málo) z teorie

Jazykové prostředky:

- › spisovné
- › hovorové („jsou součástí spisovného jazyka“ - !)
- › knižní
- › zastaralé
- › expresivní
- › profesní výrazy – spisovné i nespisovné
- › (řidší)
- › nářeční
- › nespisovné (*slang, argot, ...*)

(dle Akademické příručky českého jazyka – APČJ)

Hovorové:

„policisti, kupujou, tenhle, můžou,
lítat, taky, líp, míň;
panelák, koukat“

fotit, fotky - ??

(APČJ)

Kodifikace a závaznost jazykových příruček

Kodifikační příručky:

- › preskriptivní
*(pouze Pravidla českého pravopisu (PČP) –
– „úřední PČP“; ale mimo školu deskript.!)*
- › deskriptivní *(včetně APČJ a prestižní
akademické Mluvnice češtiny)*

Nemáme totiž jazykový zákon. (Je to dobře, nebo špatně?!)

...takže platí onen „kultovní“ citát největšího Čecha Járy Cimrmana:

**Můžeme o tom vést spory,
můžeme s tím nesouhlasit,
ale to je asi tak všechno,
co se s tím dá dělat.**

Jak máme psát a mluvit?

- › Přiměřeně prostředí a účelu, cílové skupině
- › Tak, abychom „nehráli jako šumaři“
- › Abychom nepohoršovali
- › Abychom nebyli směšní
- › (Aby se naši dávní češtináři nemuseli obracet v hrobě)

(Něco z toho se týká nejen formy, ale především obsahu; ale to už je „o něčem jiném“.)

Jak mám teď mluvit já? ...

Jak tohle (*toto* – ?) mé povídání vzniklo aneb výjezdní zasedání a teambuilding ČSJ v dubnu 2017

Čárky ve větě a „zrádná“ slova: na co si dávat pozor

Několik málo drobných rad z
redaktorské praxe

Čárky ve větě a „zrádná“ slova: na co si dávat pozor

Několik málo drobných rad
z redaktorské praxe

Zdeněk Svatoš, zanedlouho (tehdy) 68 let

„Před a se přece čárka nepíše!“

Dám si k obědu polévku a guláš.

Byli jsme v muzeu a potom jsme šli do zoologické zahrady.

Ale to neplatí zdaleka vždy...

(vložená věta)

Ráno přišli dva malíři, kteří natřeli halu, a tři uklízečky.

Ráno přišli dva malíři, kteří natřeli halu a tři uklízečky.

(Smluvní ujednání:)

Dne ... se ráno do 7:00 dostaví z naší firmy XY dva malíři, kteří natřou halu, a tři uklízečky.

Dne ... se ráno do 7:00 dostaví z naší firmy XY dva malíři, kteří natřou halu a tři uklízečky.

Strážníci řešili přestupek, který se blížil týrání zvířat domluvou.

(přívlastek volný x těsný)

Příklad z našeho oboru:

Posledním článkem normy ČSN EN
ISO 9001:2016 týkajícím se plánování
je článek 6.3 „Plánování změn“.

(tzn. posledním z těch týkajících se plánování)

Posledním článkem normy ČSN EN
ISO 9001:2016, týkajícím se neustálého zlepšování,
je článek 10.3.

(tzn. je vůbec poslední a týká se neustálého zlepšování)

Zkratky typu a. s.: dle ČSN 01 6910:2014

Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory

PŘÍKLAD 4 Ředitelka úřadu Ing. Martina Suchá, Ph.D., MPA, vyhlašuje stážistou měsíce pana Jana Koláře, DiS., z oddělení interního auditu.

POZNÁMKA Způsob zápisu titulů udělovaných v zahraničí může být odlišný.

7.3 Zkratky označující typ právnické osoby

Zkratka právní formy uvedená za názvem se odděluje čárkou.

PŘÍKLAD 1 Economia, a. s.; Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.; Česká společnost pro ochranu netopýrů, z. s.

V textu se zkratka právní formy odděluje čárkou z obou stran.

PŘÍKLAD 2 Sponzory výstavy jsou Slunečnice, spol. s r. o., Kormorán, a. s., a LAGUNA, v. o. s.

Zkratka právní formy uvedená před názvem subjektu se od názvu čárkou neodděluje.

PŘÍKLAD 3 Festival Jeden svět je projektem o. p. s. Člověk v tísni.

V textech, kterými se upravují právní vztahy, nebo v textech, u nichž je to důležité z jiných důvodů, je dovoleno, aby označení právnických osob odpovídalo zápisu v obchodním rejstříku nebo obdobné evidenci, i kdyby toto označení bylo pravopisně nesprávné.

8 Značky a znaky

8.1 Obecně

Psaní značek veličin a jednotek i matematických znaků upravují ČSN ISO 80000-1 a ČSN ISO 80000-2.

Značky se obvykle používají ve značkových systémech, jako například v technické dokumentaci.

Takže např.:

- › Dřevoplech, a. s.
Dřevoplech, s. r. o.
Dřevoplech, spol. s r. o.
Česká společnost pro jakost, z. s.
- › Dřevoplech, a. s., vyrábí...
Česká společnost pro jakost, z. s., sdružuje...

„V textech, kterými se upravují právní vztahy, nebo v textech, u nichž je to důležité z jiných důvodů,

je dovoleno, aby označení právnických osob odpovídalo zápisu v obchodním rejstříku nebo obdobné evidenci, i kdyby toto označení bylo pravopisně nesprávné.“

Zalomení na konci řádku

dle ČSN 01 6910

Příklad: „ČSN ...“: ČSN / EN / ISO 9001, nikoli *ČSN EN ISO / 9001*

- › Posledním článkem normy **ČSN EN ISO 9001:2016** ...
- › Posledním článkem normy **ČSN EN ISO 9001:2016**, ...

Předložky k, s, v, z, o, u a spojky a, i na konci řádku –
CHYBA!!!

Čárka před nebo:

- › Eventuality zaměnitelné – slučovací – **bez čárky**:
koupím jablka nebo hrušky;
pošlu mail nebo zatelefonuji

x

- › Protiklady (poměr vylučovací) – **s čárkou**:
Pospěšte si, nebo zmeškáte...;
Peníze, nebo život!!

- › Přijdeš zítra nebo pozítří? – Ano, přijdu zítra nebo pozítří.
Ne, přijdu až...

x

- › Přijdeš zítra, nebo pozítří? – ...

„Zrádná“ slova

- › antedatovat, **nikoli *antidatovat*** ☹
(*ante* – před, *anti* – proti)
- › diskuse, diskusní (!!)
- › filozofie (!!); pozor též na smysl...
- › konsenzus, konsenzuální
- › individuální, **nikoli *individuelní*** ☹
- › kurz i kurs: rovnocenné
(ale dodržovat jednotně)
- › vzít (mít, nést, ...) s sebou
- › kdo s koho; jsem s to
- › viz – bez tečky, není to zkratka, ale rozkaz. způsob

PROBOHA NE!!!

- › „*Mějte hezký den!*“ ☹
- › *Česká Republika* ☹
- › (třeba) milion *euro* ☹ – i když to říkají i mnozí ministři (včetně toho nejpopovolanějšího), bankéři a další odborníci; příp. ještě psané: milion *Euro* ☹ ;
normálně se skloňuje: mám pět eur
- › *...organizujeme různé [ívnty] (eventy)* ☹ ...

- › (třeba) *28. Dubna 2017*
- › *řádově 500* ☹
- › pozor na „*nicméně...*“

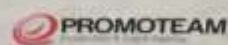
26. — 27. Duben

Lucerna Music Bar

roku 2017 — otevřeme 19.30 — muzika 21.00

Listky: pokladna LMB, musicbar.cz, goout.cz, Ticketpro, Ticketportal

 BOŽKOV

 PROMOTEAM

Pomůcka, bez které bych se neobešel:

<http://prirucka.ujc.cas.cz>

Vřele doporučuji, je vždy po ruce!! 😊

Máme rádi normy. Proto rozhodně též:

ČSN 01 6910:2014

Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory

(spoluaut. dr. Pravdová – ÚJČ AV ČR; prac. ÚNMZ dr. Vlková)

Okresní úřad v Písku.

Čís. 62 584/37 VI-1-88.

Dne 3. ledna 1938.

Vyhláška

o zákazu ženské obsluhy v živnostech hostinských a výčepnických v části obvodu okresního úřadu v Písku.

Podle ustanovení §u 54. odst. 2. živn. řádu **zakazují** z důvodů veřejné mravnosti zaměstnávání žen jako číšníků k obsluze hostů ve všech živnostech hostinských, výčepnických, vinárenských i ostatních živnostech, provozovaných na základě koncese podle §u 16. živn. řádu.

Zákaz vztahuje se také na služebné a jiné osoby ženské, které jsou k majiteli (pachtýři) živnosti v poměru zaměstnavatelkám a tyká se nejen obsluhy, nýbrž i tak zvaného bavení hostů.

Ze zákazu vyňaty jsou příslušnice rodiny živnostníkovy, jež jsou s ním v blízkém poměru příbuzenském a žijí s ním ve společné domácnosti, dále pak ženy starší 50 let.

Současně zdůrazňují, že provozování živnosti hostinské a výčepnické dovoleno jest pouze v těch místnostech, které k tomu účelu byly živnostenským úřadem schváleny a pouze v takovém stavu, v jakém byly povoleny k používání. Zřizování oddělených (separovaných) místností, pro něž příslušná koncese nebyla udělena, nebude trpěno.

Přestupky této vyhlášky budou stíhány podle ustanovení §u 131. a 133. živn. řádu pokutami až do 1.000 Kč, v případě nedobytnosti vězením do 3 měsíců, jakož i dočasným nebo trvalým odnětím živnostenského oprávnění.

Zákaz se vztahuje na obce Písek, Hradiště a Vodňany a nabývá platnosti dnem 10. ledna 1938.

Okresní hejtmán
vrchní rada pol. správy

Koblih.

Vyhláška nařizující zákaz obsluhy v hostincích pro osoby ženské z důvodu veřejné mravnosti. (506/38)

O čem dále?

- › Psaní velkých písmen (v APČJ 45 stran!)
- › Falešné skladební dvojice (nejasný smysl, nesmysl)
- › Vývoj jazyka
 - Vliv cizích jazyků – přejímání
 - Zjednodušování – vliv hovorové řeči
- › „Úřední mluva“. Floskule
- › *Pelme* (*fr. pêle-mêle*)
- › *Literatura*

Velká písmena

- › V „praktické“ češtině je to jedna z nejobtížnějších oblastí (v APČJ 45 stran!).
- › Prošla v průběhu let mnoha změnami.
- › Všichni – odborníci i uživatelé – volají po podstatném zjednodušení. -- Ale...?!

Velká písmena: jak ne

- › „Verzálkou neurazíš“
- › Loga. Zkratky
- › Marketing – reklama
- › Vliv angličtiny (mj. názvy států apod., funkce)
- › Automatické korektory: nastavení, kontrola!!

V Internetové jazykové příručce (IJP):

Výkladová část

Vyhledávání v obecných výkladech o jazykových jevech.

[Zobrazit všechny položky kapitol](#)

[+ Pravopis – hláska a písmeno, hranice slov](#)

[+ Pravopis – interpunkce](#)

[- Pravopis – velká písmena](#)

[zobrazit](#) Psaní velkých písmen – obecné poučení

[zobrazit](#) Velká písmena – jména živých bytostí a přídavná jména od nich odvozená

[zobrazit](#) Velká písmena – hvězdářská jména a astrologická znamení

[zobrazit](#) Velká písmena – světadíly, země, území

[zobrazit](#) Velká písmena – vodstva, hory, pohoří, nížiny

[zobrazit](#) Velká písmena – obce, města, městské části, sídliště

[zobrazit](#) Velká písmena – ulice, třídy, nábřeží, náměstí, mosty, sady, zahrady, aleje, kolonády

[zobrazit](#) Velká písmena – stavby a jejich části, stanice a zastávky

[zobrazit](#) Velká písmena – organizace (státy, správní oblasti, zastupitelské sbory, ministerstva, školy, divadla apod.)

[zobrazit](#) Velká písmena – organizační složky (pobočka, úsek, odbor, výbor apod.)

[zobrazit](#) Velká písmena – dokumenty, umělecká a odborná díla

[zobrazit](#) Velká písmena – dějinné události, památné dny a svátky

[zobrazit](#) Velká písmena – akce, soutěže

[zobrazit](#) Velká písmena – výrobky, odrůdy, plemena

[zobrazit](#) Velká písmena – vyznamenání

[zobrazit](#) Velká písmena – zástupné názvy

[zobrazit](#) Velká písmena – přírodní útvary

[+ Morfematika](#)

[+ Slovtvorba](#)

Velká písmena

- › „Verzálkou neurazíš“
- › Loga. Zkratky
- › **Marketing – reklama**
- › Vliv angličtiny (mj. názvy států apod., funkce)
- › Automatické korektory: nastavení, kontrola!!

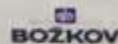

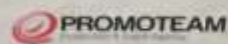
26. — 27. Duben

Lucerna Music Bar

roku 2017 — otevřeme 19.30 — muzika 21.00

Listky: pokladna LMB, musicbar.cz, goout.cz, Ticketpro, Ticketportal

 BOŽKOV

 PROMOTEAM

Velká písmena

- › „Verzálkou neurazíš“
- › Loga. Zkratky
- › Marketing – reklama
- › **Vliv angličtiny (mj. názvy států apod., funkce)**
- › Automatické korektory: nastavení, kontrola!!

Velká písmena

- › „Verzálkou neurazíš“
- › Loga. Zkratky
- › Marketing – reklama
- › Vliv angličtiny (mj. názvy států apod., funkce)
- › **Automatické korektory: nastavení, kontrola!!**

Falešné skladební dvojice

Jak vznikne nejasný smysl až nesmysl:

- › Zatkli jsme „vora v zákoně“, věří policie. S kumpány ho viní z vydírání.
- › Virus přenáší komár, který žije..., může se ale šířit také pohlavním stykem...
- › Spokojeni jsou výrobci aut. Lidé za ně utrácejí...
- › Parlament rozhodne o demisi Jaceňuka. Rezignaci oznámil v neděli...
- › Policie dopadla podezřelého z vraždy ženy ve večerce v Liberci.
- › Vnímám to jako zneužití mých vyjádření a mé poctivé práce ve prospěch politické manipulace.

Vývoj jazyka. Vliv cizích jazyků: *Je to ještě čeština?*

Do našeho jazyka proniká tolik nových slov, že pokud bychom se díky nějakému stroji času mohli potkat se svým dřívějším já, nedokázali bychom se sami se sebou domluvit a nestačili bychom se divit. Zcela rutinně googlujeme, skypujeme, mailujeme, surfujeme po netu, uploadujeme a stahujeme aplikace, remastrujeme, esemeskujeme, chatujeme a blogujeme. Nemít písíčko nebo mobil může jen naprostý debil...

Papapláše nahradili vipáci, o naše vlasy a zevnějšek se nestará kadeřník a kosmetička, ale stylistka a vizážista, popřípadě vlasoví mágové, kteří jediní vědí, co je IN. Pokud je neposlechnete, jste zcela OUT.

(pokrač.)

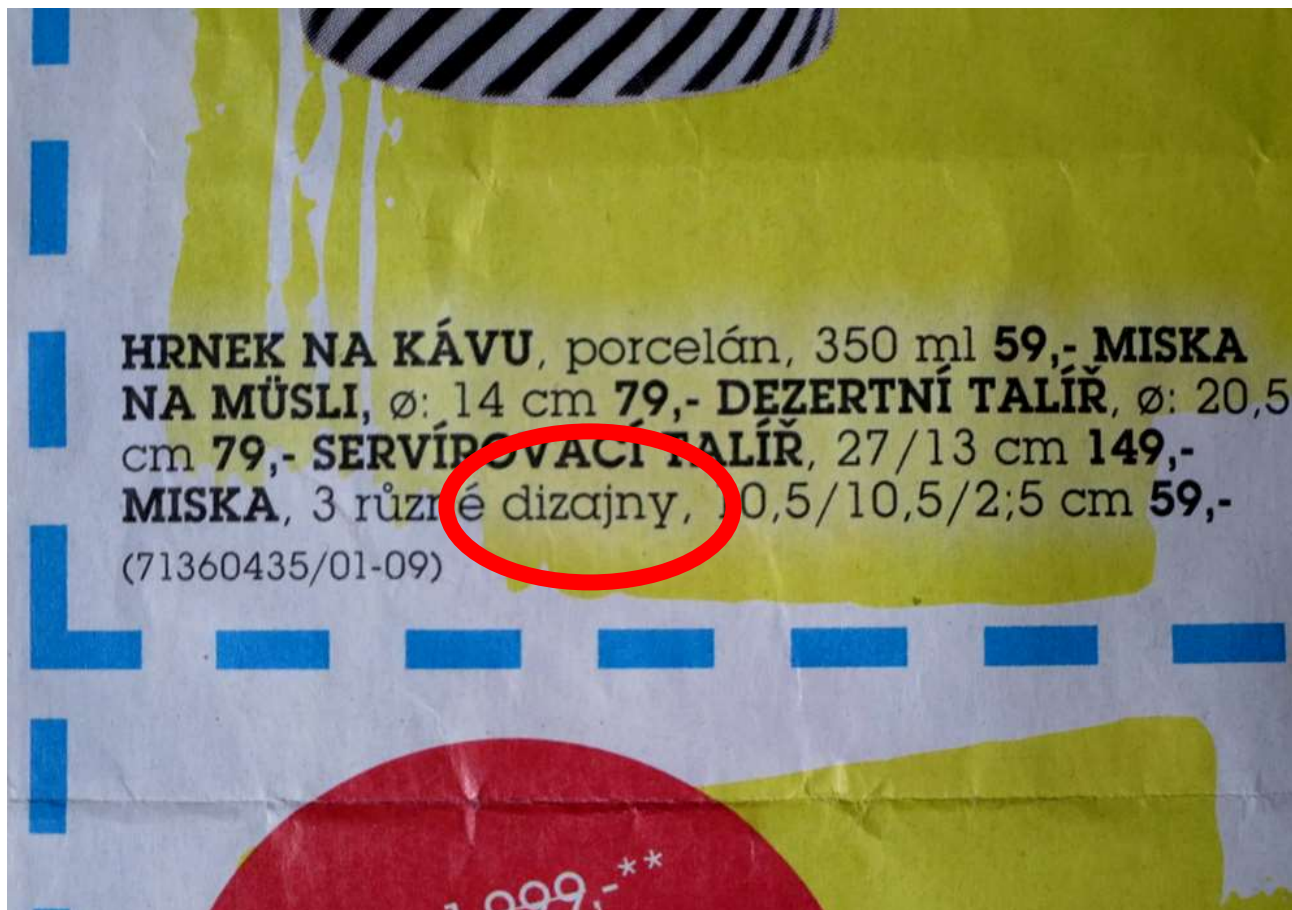
... Nechodíme na kurzy nebo školení, ale na workshopy, nejsme pracanti ale workholci, nejsme vyčerpaní, ale máme syndrom burn-out, nejsme váhavci, ale trpíme prokrastinací, umělci nemají dílny nebo výstavní ateliéry ale show-roomy. Jediní kdo je nepotřebuje, jsou sprejeři, street-artisti a outdooroví performeři, ti mají showroom všude openair. V televizi nás nebaví zpěváci a herci, ale showmani, megastar a celebrity z oblasti showbyznysu, sledujeme sitkomy, one-man show, stand-up-comedy, reality show. Remaky jsou v žebříčcích sledovanosti nuber one.

Hlavní je mít správný životní feeling a self-couching, neztratit self-control a mít všechno vytuněný, vymazlený, vychytaný a právnicky ošetřený.

Zdroj: <https://libusepalkova.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=611282>

(odkaz od Martina Krejčího)

„Vývoj jazyka“ – ?

Vývoj jazyka. Vliv cizích jazyků

„Proto se slovní zásoba jazyka, která je velmi citlivá k jakýmkoli změnám, neustále mění. ... Slovní zásoba se změnila v tom smyslu, že se doplnila značným počtem nových slov a výrazů, vzniklých následkem vzniku nové (...) výroby, vzniku nového státu, nové (...) kultury, nového společenského života, morálky a konečně následkem růstu techniky a vědy. Změnil se smysl řady slov a výrazů, jež nabyly nového věcného významu. Ze slovníku vymizelo jisté množství zastaralých slov.“

„Proto se slovní zásoba jazyka, která je velmi citlivá k jakýmkoli změnám, neustále mění. ... Slovní zásoba se změnila v tom smyslu, že se doplnila značným počtem nových slov a výrazů, vzniklých následkem vzniku nové *socialistické* výroby, vzniku nového státu, nové *socialistické* kultury, nového společenského života, morálky a konečně následkem růstu techniky a vědy. Změnil se smysl řady slov a výrazů, jež nabyly nového věcného významu. Ze slovníku vymizelo jisté množství zastaralých slov.

J. V. D. – Stalin (1878 – 1953)

Cit. podle Trávníček F. Slovník jazyka českého.

4, přeprac. a doplněné vydání. Slovanské nakladatelství, Praha 1952.

(Z předmluvy.)

HAMLET Být, čili nebýt – ta jest otázka: –
víc důstojno-li ducha trpěti
od střel a praků zlého osudu,
neb ozbrojit se proti moři běd
a ukončit je vzpourou. – Umřít, – spát; –
nic víc; – a spánkem, řekněm, – ukončit
bol srdce, tisíc přirozených ran,
jichž tělo dědicem, – toť skonání,
jak si ho vroucně přát. – Umřít, – spát;
spát, – snad že snít! – ah – tady vázne to:
neb jaké sny as mohou přijíti
v tom spánku smrti, když jsme setřásli
svá pouta smrtelná, – v tom váháme:

*Odejdou Král a Polonius.
Vystoupí Hamlet.*

HAMLET

Žít, nebo nežít — to je, oč tu běží:
zda je to ducha důstojnější snášet
střely a šípy rozkacené sudby,
či proti moři běd se chopit zbraně
a skoncovat je vzpourou. Zemřít — spát —
nic víc — a vědět, že tím spánkem skončí
to srdcebolení, ta sterá strast,

jež patří k tělu, to by byla meta
žádoucí nade všechno. Zemřít — spát —
Spát! Snad i snít? Á, v tom je právě háček!
To, jaké sny by se nám mohly zdát
v tom spánku smrti, až se těla zbudem,
to, to nás zaráží. To je ten ohled,
jenž bídě s nouzí dává sto let žít.
Vždyť kdo by snášel bič a posměch doby,
sprostoty panstva, útlak samozvanců,
soužení lásky, nedobytnost práva,
svévoli úřadů a kopance,
jež od neschopných musí strpět schopný,
sám kdyby moh svůj propouštěcí list
si napsat třeba šídlem? Kdo by chroptě
se potil krví na galeních žití

*Cladius a Polonius se schovají za závěsem.
Vystoupí Hamlet.*

HAMLET Být, nebo nebýt – to je otázka:
je důstojnější zapřít se a snášet
surovost osudu a jeho rány,
nebo se vzepřít moři trápení
a skoncovat to navždy? Zemřít, spát –
a je to. Spát – a navždy ukončit
úzkost a věčné útrapy a strážně,
co údělem jsou těla – co si můžem
přát víc, po čem toužit? – Zemřít, spát –
spát, možná snít –, a právě v tom je zrada.
Až ztichne vřava pozemského bytí,
ve spánku smrti můžeme mít sny –
to proto váháme a snášíme
tu dlouhou bídu, jíž se říká život.
Neboť kdo vydržel by kdy...

- › 1. SHAKESPEARE, William. *Hamlet*.
Překlad Josef Václav Sládek. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribun EU, 2010. 143 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-350-4.

- › 2. SHAKESPEARE, William. *Hamlet; Král Lear*.
Překlad Erik Adolf Saudek. 1. vyd. v nakl. Levné knihy KMa. Praha: Levné knihy KMa, 2005. 330 s. Edice světových autorů. ISBN 80-7309-186-0.

- › 3. SHAKESPEARE, William. *Hamlet*. **Překlad Martin Hilský.**
V tomto překladu vyd. 4., V nakl. Academia 1. Praha: Academia, 2009. 149 s. Filmová řada. ISBN 978-80-200-1819-9.

<http://www.rozhlas.cz/cesky/dnes/> 23. září 2016

...přejatá výrazy „selfie“ nebo „olajkovat.“ Speciálně druhé zmíněné má **Karel Oliva, (tehdejší) ředitel Ústavu pro jazyk český**, velmi rád. Podle něj totiž dokazuje schopnosti a sílu českého jazyka.

„Vzali jsme anglické like, přepsali to do češtiny, přidali českou předponu i příponu a normálně to časujeme.“ vysvětluje.

Proč tolik anglicismů?

„Nepřebíráme primárně slova, ale věci z anglického prostoru. Často se jedná o technické prostředky, věci spojené s počítači. Potřebujeme o nich nějak mluvit. **Nejpřirozenější je vzít cizí slovo, přizpůsobit si ho a používat.**“ Upozorňuje, že v minulosti čeština přebrala slova z němčiny, francouzštiny i japonštiny.

(Kdysi latiny, řečtiny, pak ruštiny... ZS)

<http://www.rozhlas.cz/cesky/dnes/> 7. června 2016

Čeština se proměňuje a podle **jazykovědkyně Markéty Pravdové** nejsou vývojové změny na škodu. „Protože bychom jinak jazyk konzervovali a bavili se jako za dob Jana Husa.“ Jaké jsou nejzásadnější vývojové změny z poslední doby?

Slovo nad zlato

„Přišla sem spousta výrazů a zároveň se vyvíjí ve prospěch jednoznačnosti a krátkých vět. Vzpomeňte na doby, kdy jsme čítávali Vančuru.“ Jí osobně nejvíc vadí vulgarizace veřejného prostoru.

„**Ten nářek patří spíš s mluvčím** (*sic!* – ? – ZS),“ připomíná.

Marcela Augustová (ČT) v rozhovoru pro Perspektivy kvality (PK 2018/1, v tisku):

„Hovorová čeština je – na rozdíl od té obecné – jednou z vrstev spisovného jazyka a v mluveném projevu je v pořádku. Říkám to s vědomím, že mnoho lidí bude mít výhrady. Jsem ale přesvědčená, že z veřejnoprávní televize má znít jazyk nestrojený, co nejbližší tomu, jak lidé běžně mluví, a samozřejmě správný. Takže „kupujou“ a „bez třech“ bych nikdy nevypustila z pusy.“

A jaká jsou celkově v České televizi pravidla?

„... každý moderátor má svobodu rozhodnout se, jestli bude mluvit pouze jazykem spisovným, nebo použije i hovorové výrazy. Je to tak pestřejší.“

„Úřední mluva“. Floskule

- › ...opatření k zajištění provedení vyčištění...
- › „Odůvodnění opatření k nerozšiřování napadení kůrovcem, byť za cenu holin... Řešením není nezasahování, tedy nezastavení gradace asanací...“
(předst. NP Šumava kolem r. 2000)
- › „Nevidím jiné řešení než přijetí usnesení o zahájení řízení k odebrání povolení k podnikání...“
(ministr vlády ČR v Událostech ČT v březnu 2000)
- › „Volby jsou volby a voliči rozhodli, jak rozhodli.“
(Václav Klaus, Právo, 8.6.2009)

Cit. podle V. Just: Velký slovník floskulí. Leda 2009

„Úřední mluva“. Floskule

„Zpotvoření reality ve zprávě je pravdivá zpráva o realitě... Jsem přesvědčen, že události se už vůbec neodehrávají, nýbrž že za ně samočinně pracují klišé. Kdyby se však události od klišé nezastrašeny přece jen odehrávaly, jakmile se klišé rozbijí, bude po událostech veta. Věc zahnívá od řeči. Doba už smrdí frází.“

(Karl Kraus: *Soudím živé i mrtvé*, 1974)

Cit. podle V. Just: Velký slovník floskulí

„Úřední mluva“. Floskule

Slova mohou působit jako nepatrné dávky arzenu: polykáme je bezděky, zdánlivě nepůsobí, ale po určité době člověka otráví...

(Victor Klemperer: *Jazyk Třetí říše. Lingua Tertii Imperii /Poznámky filologovy/, 1975)*

Cit. podle V. Just: Velký slovník floskulí

Pelme: „Lítačka“

***Máte lítačku – pardon, Lítačku
(díky paní Krnáčové)?***

Slovo lítačka znamená (v obecné češtině):

- › vojenskou/policejní hlídku;
na vojně to tuším byla – oboustranně oblíbená! –
– „posádková pořádková hlídka“;
- › průjem (*diarea*).

(Brňáci mají, jak známo, šalinkartu 😊, ...)

Pelmele: pan..., páni...

- › „pan Suchý zpívá písně pana Šlitra“; „pan prezident“; „pan Babiš“, ...
(důvodem buď vyjádření úcty k autoritě, nebo neznalost / nevybavení si křest. jména)
- › plurál „páni ...“ – „páni Krieglové, Pachmanové, Patočkové a Havlové“, ...
(hanlivé, nepřátelské – známé z nedávné i dávnější minulosti zejména od různých politiků/funkcionářů a režimních médií)

(Více viz Just: VSF)

Pelmeň: přechodníky

- › „Koukaje / koukaje se z okna přšelo.“
- › „Hledě z okna vlaku, uletěl mi klobouk.“
(podmět hlavního děje/stavu a podmět děje/stavu průvodního musí být totožné!)
- › Krájejíc cibuli, plakala. Usednuvši, začala psát.
- › *Rod a číslo:*
vida, vidouc, vidouce; přišed, přišedši, přišedše
„Nejprve plakal Michal Krčmář. Dojatý **závodník** dal po životním úspěchu průchod emocím a **vzlykajíc** děkoval...“
- › **Používat jen výjimečně, odůvodněně, kvalifikovaně**
(přeloženo: ...)
(Více viz např. IJP a APČJ.)

Pelme: PROBOHA NE! – „otomismus“

- › "Teď **je to jen o tom**, jak zvládneme pracovat s mládeží, jak se nám podaří vychovat talenty," podotkl Rybář...
- › „**Fotbal není jen o útočení**, ale...“
- › „Je to celé **o vnímání jinakosti**...“ („výstižné“ shrnutí romské problematiky v komentáři v rozhlase – !)
- › „Parma je **nejenom o romantické lásce, ale i o šunce**. A parmská šunka **je o trpělivosti**.“
(M. Fridrich, Postřehy odjinud, ČT1, 26. 1. 2004; cit. dle Just: VSF)
- › „**Průmysl 4.0 není jen o průmyslu**, ale...“

Je to vyjádření z pohodlnosti, lajdáctví („je to o pohodlnosti“); neurčité... – příšerné!

„O něčem“ je třeba pohádka (o pejskovi a kočičce, Červené Karkulce, Budulínkovi atd., román, píseň...

Pelmeň: „chyba“ a „vada“ podle Eisnera

› „Chyba

Mezi *chybou* a *vadou* je týž rozdíl jako mezi vinou a osudem. ...*v tom součtu je chyba, nedoslýchavost je tělesná vada. /.../* Podstatná jména *chyba* a *vada* se někdy zaměňují: ... *projekt má několik vad. Ale... ten projekt má projektantovou vinou několik chyb; a ty chyby... jsou teď organickou, jakoby tělesnou vadou projektu.*

(Pavel Eisner: Čeština poklepem a poslechem. Pražské nakladatelství J. Poláčka a nakl. B. Just, Praha 1996)

PelmeL: PROBOHA NE!

- › „...učitelé to **neví**...“
min. školství (!!) Valachová, Prima Partie
3/4/2016
- › (o dronech) / **ví** jejich majitelé, že... / ... majitelé
ani **neví**...
- › kolik se toho dámy **dozví**...

3. os. mn. č. **jedině vědí**
(sloveso nepravidelné)

Pelmeň: bez třech, bez čtyřech?

Raději NE:

„Přestože PČP uvádějí ve 2. p. dvojí možné koncovky: **tří i třech, čtyř i čtyřech**, tvary končící na *-ch* hodnotí jiné kodifikační příručky jako hovorové, tedy sice spisovné, ale vhodné spíše v mluvených projevech (proto jsou varianty na *-ch* v PČP uvedeny až na druhém místě).“

(IJP)

Pelmeň: přechylování

- › obecných jmen u konkrétních osob: mj. i *lídryně*
- › „genderová korektnost“ většinou není třeba / / v češtině není žádoucí: máme tzv. *generické maskulinum*, které zahrnuje pod gramatickým mužským rodem obě pohlaví!

Nebo by měla vypadat třeba Ústava ČR takto?

„Genderově korektní“ Ústava České republiky

My, občané/**občanky** České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, v čase obnovy samostatného českého státu, věrni/**věrný** všem dobrým tradicím dávné státnosti zemí Koruny české i státnosti československé, odhodláni/**odhodlány** budovat, chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů/**občanek**, kteří/**které** jsou si vědomi/**vědomy** svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku, ...

...

Poslanecká sněmovna má 200 poslanců/**poslankyň**, kteří/**které** jsou voleni/**voleny** na dobu čtyř let.

...

Prezident/**prezidentka** republiky je hlavou státu. Prezident/**prezidentka** republiky je volen/**volena** v přímých volbách. Prezident/**prezidentka** republiky není z výkonu své funkce odpovědný/**odpovědná**.

Pelmeň: 1. pád mn. č. maskulin

Mimo jiné:

- › rozdíl (Židé) – židé – „židi“ (!)
- › policisté – policisti
- › fašisté – fašisti
- › **ale jen např.** demonstrantí, ministrantí, narkomaní...

Pelme: „vypadnutí z pádu“

- › Učinit tak můžete jednoduše prostřednictvím **tlačítka** níže **směřujícím** na Zásady zpracování osobních údajů v České spořitelně a nové znění souhlasu.
- › ... **k davu**, **svolaného** komunisty, promluvil...

Pelme: slovo „strašně“

(jen např.)

Anekdota se strašně rychle šířila. To je strašně zajímavý...

Lidi se strašně nasmějí...

ČT Historie.cs 1918–2018 1948 (Po práci legraci)

Ne 4/3/2018 9:05–10:00)

Pelmele: díky něčemu

- › **Díky** velkému mrazu se nám špatně běželo...
- › **Díky** náledí havarovalo několik aut. Díky tomu byla pak dálnice na několik hodin uzavřena...

(vinou, v důsledku, kvůli, ...)

PelmeL: „procentní bod“

- › **Důležité zejména ve statistice, ekonomii, sociologii – změny nezaměstnanosti, ...**

(„procento z procent“:
jak se s tím vypořádat?!)

Pelmele: když mluvíme...

Pozor na:

- › mimovolná, „vatová“ slova – *jakoby* („*jakobíni*“), *prostě, vlastně, že, pravda...*
- › „*ééé*“ ... – „*ééé*“ ...; pomlka není na závadu, často naopak prospívá!

Pelmele: titul (v TV!)

Voříšková v tenkém roláčku ukázala, že podprsenku nenosí

6. ledna 2018 14:45

Po roli maminky ve filmu *Po strništi bos*, kde hrála roli maminky, se **Tereza Voříšková** (28) vrátila do teenagerského věku. Tedy aspoň v seriálu *Dabing Street*, který bude od příštího pondělí uvádět Česká televize. Její hrdinka Lada je holčina, která se nebrání krátkodobým známostem na jednu noc, ale jinak je to hodné, veselé a dobrosrdečné děvče.

"Už jsem se bála, že budu dostávat jen role žen po třicítce, tak mi nabídka režiséra Petra Zelenky udělala radost," svěřila herečka. Seriál se sice odehrává v dabingovém studiu, sama Tereza ale velké zkušenosti s dabingem nemá. Jednou dabovala Scarlett Johansson, museli ji ale nakonec nahradit. Pak ještě zlou Šmoulinku, což se také nesetkalo s velkým úspěchem. "Skončila jsem u toho, že dabuju jenom sama sebe," smála se na tiskové konferenci k seriálu *Voříšková*, která hraje v řadě zahraničních produkcí jako byl *Zmizelý* anebo *Borgiové*.

Na projekci prvních dílů seriálu a na neformální tiskovce, která následovala, bylo v Malém sále kina Lucerna docela velké horko. Tereza, která dorazila v tlustém černém svetru, se svlékla do tenkého roláčku a přítomné návy tak nezaujala jen hereckým

"Už jsem se bála, že budu dostávat jen role žen po třicítce, tak mi nabídka režiséra Petra Zelenky udělala radost," svěřila herečka. Seriál se sice odehrává v dabingovém studiu, sama Tereza ale velké zkušenosti s dabingem nemá. Jednou dabovala Scarlett Johansson, museli ji ale nakonec nahradit. Pak ještě zlou Šmoulinku, což se také nesešlo s velkým úspěchem. "Skončila jsem u toho, že dabuju jenom sama sebe," směla se na tiskové konferenci k seriálu Voříšková, která hraje v řadě zahraničních produkcí jako byl Zmizelý nebo Borgiové.

Na projekci prvních dílů seriálu a na neformální tiskovce, která následovala, bylo v Malém sále kina Lucerna docela velké horko.

Svatoš Zdeněk - Outlook Web... x Zabíli jste zlatonosnou slepici, ... x +

https://www.sport.cz/hokej/ostatni/clanek/948805-zabli-jste-zlatonosnou-slepici-spilaji-v-usa-faselovi-flasko-na-ms-dvacitek-uz-nejd Hledat

Přehled zpráv ČSJ ČSJ f CSQ MailCSQn Centrum.cz Seznam HN IHNEJ.cz P Jazyk. přír. Google jízdníŘádyDP JÍZDNÍ ŘÁD Sousedé SMS a MMS RJ STU

The Hockey News
@TheHockeyNews

Organizers have managed to kill the World Junior Championship golden goose, writes @THNKenCampbell thehockeynews.com/news/article/o

0:15 - 5. 1. 2018

8 25 30

Když se MSJ hrálo v roce 2011 v Buffalu, prodalo se v průměru 10 635 lístků na zápas. Nyní je to na stejném trhu (čísla jsou udávána před semifinále, finále a duelu o bronz) jen 6453. A tohle číslo je navíc dost zkreslené historicky prvním zápasem na juniorském šampionátu pod otevřeným nebem mezi Kanadou a USA, na nějž dorazilo rekordních 44 592 fanoušků. Bez něj by průměr na utkání činil 4928 prodaných lístků.

Opravdu mělo vliv počasí?
Při odečtení zmíněného Winter Classic mají i zápasy USA a Kanady průměrnou návštěvnost jen 6790 fanoušků, kteří se v téměř dvacetitisícové aréně skoro ztratí. Oficiálním důvodem pro nižší návštěvnost, je podle organizátorů a IIHF špatné počasí komplikující na severu USA dopravu a klesající kanadský dolar.

5
+ 15

(Čárky ve větě)

Opravdu mělo vliv počasí?

Při odečtení zmíněného Winter Classic mají i zápasy USA a Kanady průměrnou návštěvnost jen 6790 fanoušků, kteří se v téměř dvacetitisícové aréně skoro ztratí. Oficiálním důvodem pro nižší návštěvnost, je podle organizátorů a IIHF špatné počasí komplikující na severu USA dopravu a klesající kanadský dolar.

Literatura („základní“):

- › Pravidla českého pravopisu
s Dodatkem MŠMT ČR (různá vydání; jen některá jsou „úřední“)
- › Pravdová M., Svobodová I. (eds.)
Akademická příručka českého jazyka
se schvalovací doložkou MŠMT. Academia, Praha 2014
- › Internetová jazyková příručka
<http://prirucka.ujc.cas.cz/>
- › ČSN 01 6910:2014 *Úprava dokumentů
zpracovaných textovými procesory*

Literatura (též vřele doporučena)

- › Sgall P., Panevová J.

Jak psát a nepsat česky

Učební texty UK v Praze. Nakl. Karolinum, Praha 2004

- › Eisner P.

Čeština poklepem a poslechem

Pražské nakladatelství J. Poláčka a nakl. B. Just, Praha 1996

- › Just V.

Velký slovník floskulí

LEDA/Rozmluvy 2009

- › Trávníček F.

Slovník jazyka českého

4., přeprac. a dopln. vyd. Slovanské nakladatelství, Praha 1952

Najdete alespoň 10 chyb?

AlfaBeta s.r.o.
Vážený pan ředitel
Jiří Moravec
Hradební 8
Jihlava

v Jihlavě, 18.9.2017

Věc:
Poděkování a pozvání k další spolupráci

Vážený pane Moravec,
dovoďte, abych Vám jménem naší sportovní organizace poděkoval za spolupráci při pořádání naší výroční slavnosti. Děkujeme také za zajištění uspořádání odeslání plyšových medvídků do tomboly. Udělaly dětem velkou radost.

Naší první prioritou v dalším období bude renovace hřiště a jeho okolí. Situace kolem hřiště je už ztěžlivě udržitelná. Díky loňské povodni, která zničila 70m plotu, se na hřiště dostane kdokoliv. Návštěvníci kiosku tam odhazují plechovky a ohrožují nebezpečně malé děti. Původní projektové skici počítaly s levnějším řešením, které by situaci změnilo jen zčásti. Na posledním jednání, kterého se zúčastnily 3 osoby z Krajského úřadu i naši zástupci nám byla přislíbena 70ti procentní dotace. Všichni se shodli na tom, že je třeba pomáhat a podporovat mladé sportovce.

S odvoláním na naši dosavadní dobrou spolupráci bychom vás rádi pozvali na další jednání, které se bude konat 15.října 2017. V případě dotazů kontaktujte prosím mně nebo pí. Holanovou.

S pozdravem,

Ing. Jan Kaplan
Předseda Tělovýchovné jednoty

V dopise je více než 20 gramatických a stylistických chyb a odchylek od normy pro úpravu dokumentů.

Pozor – po poděkování za pozornost...

***... budeme ještě pokračovat
dodatečným bonusem...***

Děkuji za pozornost

Bonus

**Bude následovat ještě dalších dvanáct
(jako apoštolů a jako nás bylo na setkání RS)
přidaných „bonusových slajdů“:**

- › co jsme na setkání nestihli,
- › o čem jsme diskutovali,
- › něco navíc pro pobavení či poučení.

Bonus – pelmel

- › Pro nás důležitá/častá slova:

manažer, ale **management**

(srov. proti tomu slovenské

manažér; manažérsky; manažérstvo; manažment //)

- › **Co vy na to:**

„**Účinnost opatření je málo efektivní...**“?!

- › **Respektive – takto i výslovnost;**

*nikoli **respektivě**, či dokonce „**respektivně**“*

- › *Perlička: „město **Slané**“ (hyperkorektnost)*

- › Máte rádi řízek **s hranolkami**??

„*transgenderová*“ proměna – zřejmě: s hranolky →

(*lid.*) „s hranolkama“ → **s hranolkami** (chybně, hyperkorektní)

V přehledu literatury byly opomenuty...

Perspektivy kvality, rubrika Kvalitně česky.

Pravidelně do ní přispívá odbornice nad jiné povolaná – PhDr. Věra Vlková:

- › **PhDr. Věra Vlková, CSc.**, pracuje jako koordinátorka terminologie a překladu a jazyková expertka v České agentuře pro standardizaci (ČAS) v Praze. Je předsedkyní TNK 114 *Terminologie: principy a koordinace*, členkou TNK 21 *Terminologie v elektrotechnice a správkyní normy ČSN 01 6910 Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory*. Je spoluautorkou Pravidel českého pravopisu. V roce 2013 získala Cenu za publicistický přínos v oblasti kvality, udělovanou Českou spol. pro jakost.

Čemu byly články věnovány v minulém ročníku?

- › „Je/není pravdou“ apod. – PK 2017/4
- › Přístavek z pohledu interpunkce – PK 2017/3
- › Procentuální – procentuální – procentuelní – procentní – procentový – procentický: co si vybrat a proč – PK 2017/2
- › „Tento“ jako evergreen aneb když se řekne „není možné tomuto uložit ústavní léčbu, protože tato by byla neúčinná“ – PK 2017/1

Bonus – z mluvy úřední

› diskutovat

rekce: diskutovat o něčem; něco; s někým;

*pozn.: vazba **diskutovat něco** je stylově nižší*

(<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=diskutovat>)

› hlasovat

rekce: hlasovat o něčem, někom; hlasovat pro něco, ...; hlasovat proti něčemu, ...; hlasovat nějak; hlasovat něco;

*příklady: **tento bod bude hlasován u bodu následujícího; návrh bude hlasován samostatně;***

*pozn.: vazba **hlasovat něco** není spisovná, ale jako publicismus se v úzu šíří*

(<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=hlasovat>)

*(A což pak ještě „**prohlasovat něco**“!!)*

Bonus – pelmel

› „**Znečištění** je na nejvyšším, tedy **šestém stupni znečištění...**“

› **protežovat** – *psáno i vyslovováno takto!*

význam: vlivně podporovat, chránit někoho, něco; dávat někomu, ...
přednost ke škodě někoho, ... jiného;

příklady: *Jeho firma je protežovaná družstvem. Množí se obvinění
z podvodů, špatného hospodaření, protežování kamarádů
a příbuzných.*

Pozn.: **Poměrně často je nesprávně nahrazováno slovem **protěžovat**.**

(<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=protežovat>)

› **sic** – výslovnost: **[sík]**, význam: tak, takto (upozornění na to, že text
je správně, přesně opsán); hle, pohled', všimni si

příklad: *Musel řešit situaci, kterou nezpůsobil (sic!).*

(<http://prirucka.ujc.cas.cz/?id=sic>)

Bonus: znovu vyšinutí z vazby + něco z metrologie

- › Jako v CIA. Úředníci na ministerstvu práce si vybavili kanceláře **čidly proti pohybu, odposlechům a zámkům.** (Seznam Zprávy 22/2/2018)
- › Hra se odehrává v **70. letech 20. století** - období totalitního režimu, **důvěrně Havlovi známé.** (Wikip.)

- › **sekunda (x vteřina):**
význam: základní fyzikální jednotka času, v neoborných textech se často užívá **vteřina**
(o důvodech „neoblíbenosti“ slova sekunda můžeme spekulovat – ??; **vteřina je (pouze) jednou z jednotek úhlu!** – ZS)

<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=sekunda>

Viz též Wikip. https://cs.wikipedia.org/wiki/Soustava_SI: V Česku stanovuje povinnost používat soustavu jednotek SI zákon č. 505/1990 Sb. ze dne 16. listopadu 1990 (Zákon o metrologii) a prováděcí vyhláška č. 264/2000 Sb. (Vyhláška Ministerstva průmyslu a obchodu o základních měřicích jednotkách a ostatních jednotkách a o jejich označování).
V běžném jazyce se stejným slovem označuje i **jednotka času, jejíž nynější název sekunda (zaveden přijetím systému jednotek SI roku 1974) je od roku 1980 jediný správný odborný a legální název (sic! – ZS).**

Bonus: o hovorové češtině odborněji (Sgall, ... *Jak psát a nepsat...*, s. 21)

... (tj. postavy v próze, písemné texty aj.).

Spisovná čeština sice má svou vlastní hovorovou vrstvu, ta ale není úplná. Patří do ní tvary, které do spisovné normy pronikly z obecné češtiny, ale udržely si stylistický příznak mluvenosti, nejsou slohově neutrální, např. (podle MČ) *banditi, hokejisti, můžu, bodnul*. Poznamenejme, že tvary jako *pastím, (bez) třech, moct, říct, píšou* už dnešní kodifikace považuje za plně spisovné, neutrální. Tam, kde jsou obecně české tvary i dnes nespisovné (jako *velkej, lidma* aj., viz výš), má tato hovorová vrstva své těžko odstranitelné mezery (mluvil o nich A. Stich na konferenci o běžné mluvě v Ústí n. L. v r. 1980, v přednášce jen zčásti publikované ve stati Kraus a kol. 1981). Spisovná čeština totiž má pro některé funkce jen knižní a nespisovné tvary, chybí jí tvar stylově neutrální. Tak např. knižní nádech mají tvary jako *(se) stoly, jarními* proti běžnému, ale nespisovnému *stolama, jarníma*, a podobně je to s dvojicemi jako *bychom - bysme*. I tvary jako *dobrého, velkému, o malém* mají určité knižní zabarvení, ale jejich protějšky s *-ý-* (*dobryho, velkýmu* atd.) jsou nespisovné. Na Moravě se některé spisovné tvary jako *čelští studenti* (proti OČ *leský studenti*) užívají i v běžném hovoru, na rozdíl od Čech tu knižní zabarvení nemají.

› **Bonus: o Pavlu Eisnerovi** (z Úvodní pozn. k *Čeština p. a p.*)

Pavel Eisner byl vědec, ale také tvůrčí spisovatel, zasvěcený a obávaný kritik, ale také sám tolikrát kritizovaný nekonvenční duch. Byl jednou z posledních osobností, která v sobě spojovala tři odvěké prameny české a hlavně pražské kultury: inteligenci a vzdělanou tvořivost českou, německou a židovskou. Narodil se roku 1889 v Praze v židovské rodině. Vystudoval českou reálku a pak filosofickou fakultu na Německé pražské univerzitě. Ovládl patnáct jazyků a z těch, které mu byly nejbližší, si jako svůj vlastní a tvůrčí jazyk zvolil češtinu. Eisner je jeden z prvních uvědomělých Evropanů. Jazyk pro něho není výraz nebo nositel nacionality nebo dokonce nástrojem politické tendence, nýbrž kulturním bohatstvím a příležitostí k tvorbě a výzvou ke konfrontaci s kulturami jinými. To prokazoval jako překladatel z mnoha jazyků do češtiny, ale také jako tlumočnick významných českých autorů do němčiny (překládal Halase, Sovu, Březinu aj.).

Bonus: z P. E. *Čeština poklepem a poslechem* (s. 237) (vysvětlivky lat. viz následující slajd)

Skandál – škandál První z obou tvarů je spisovný, druhý je lidový a hovorový, ale tak prosté to s nimi není. I když píšeme a vzdělanecky vyslovujeme *skandál*, myslíme tím nikoli *skandál*, nýbrž *škandál*. Jsem člověk věřivý, i uvěřil bych třem hodnověrným svědkům, kdyby mě jistili, že pan zemský školní inspektor pronesl in camera caritatis k pánům povolaným ad verbum audiendum: – *Pánové, to je skandál!* – (zaváděje do své výslovnosti ad hoc něco, co čeština jinak nemá, totiž dlouhou souhlásku, zde tedy pozoruhodně dlouhé *s*); ale neuvěřím, že necítil nutkání hodně živelné, aby řekl nikoli *skandál*, nýbrž *škandál*; a jsem přesvědčen, že když si pak dodatkem ještě ulevoval v kruhu rodinném, řekl choti své jen a jen: – *Tak jsem jim řek', že to je škandál.* –

Neboť i pan zemský školní inspektor je člověk (cum granissimo salis, připustili by jeho podřízení s latinářskou minulostí). A člověka pudí vyšší moc jakási, aby si ulevil slovcí tělnatými, štavnatými, i tvarově plnotučnými, mluvidla pěkně zaplňujícími. Jako konstatujeme pateticky *Vy (ty) bejku!* a nikdy *Vy (ty) býku!*, je a zůstane naším favoritem *škandál*, nikolivěk však nějaký *skandál*. Přitaká mi zajisté psycholinguvista, připomenu-li mu svého miláčka Ovidia: *Est deus in nobis, agitante calescimus illo.*

(vysvětlivky k předchozímu)

231 imanentní – vnitřní

237 ad verbum audiendum – lat., k vyslyšení slova

ad hoc – lat., pro tuto chvíli, speciálně pro tento účel

cum granissimo salis – lat., se zrnkem soli

Est deus in nobis, agitante calescimas illo. – lat., jakýsi bůh je v nás, jeho podnětem tvoříme díla

239 la fille – franc., dívka

Bonus: vývoj jazyka – sestromuž, knihovtipník, citoň, ...

› ***Pamatujete / sledujete v TV seriál F. L. Věk?***

*Vřele doporučuji (smím-li) zejm. díly 10 a 11:
pusťte si na*

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/899202-f-l-vek/271310538830010/> a

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/899202-f-l-vek/271310538830011/>.

Nejen o češtině, ale i jinak krásné...

Bonus: ještě něco z „historické“ češtiny

› *Komentátor nedávno v TV přenosu hokejového utkání:*

„... Přihrávka před branku ale **zůstala neoslyšena**...“ (útočník ji nevyužil, branku nedal...)

Ale: oslyšet = nevyhovět něčí žádosti, odmítnout

(<http://prirucka.ujc.cas.cz/?slovo=oslyšet>)

Takže naopak: neoslyšet = vyhovět něčí žádosti,
zde tedy přihrávku využít... (!)

› *Pamatujete si ze školy?*

„... ukazovali do údolí, k Radotínu, kde rovinou uháněl dlouhými skoky Šemík s Horymírem. Ještě nezmizel jezdec zrakům a již vladykové za něj úsilně (*nesplést prosím s dnes poněkud častějším či aktuálnějším úlisně! – pozn. ZS*) prosili; také dvořané se po takovém divu snažně přimlouvali, a Křesomysl **jich neoslyšel**. Ihned poslal na Neumětely za Horymírem, aby se bezpečně navrátil...“

Alois Jirásek: Staré pověsti české. O Křesomyslu a Horymírovi
(*Cit. dle: Staré pověsti české vypravuje Alois Jirásek.*

Školní vydání. Osmé vydání. Nakl. Jos. R. Vilímek v Praze 1927. Str. 62.)

Bonus: úplně na závěr

Tamtéž, str. 292:

**„Šťastná buď, ó vlasti milá, síliž se pokolení tvé, at’
přemáhá všechna protivenství, at’ zachová svaté
dědictví: mateřský jazyk i staré, dobré právo své.**

**Mohutniž pokolení tvé prací a nadšením, aby pevnou
bylo jako skály a vždy plno síly. —“**

***A to už je, alespoň protentokrát, opravdu všechno...
Ještě jednou vám děkuji mnohokrát za pozornost!
ZS***